

at vi ikke viser de unge Vejen til Spar-sommelighed, saaledes som vi burde, men Faktum er, at Sparsommeligheden blandt de unge ikke er taget til.

Uagtet jeg gerne vil være med til at ordne Betingelserne for, at de paagældende i Fremtiden ogsaa her paa Øerne kan komme i Besiddelse af Huslodder saa store, at de fuldt ud kan ernære en Familie paa dem, er jeg dog, maa jeg sige, noget betænkelig ved, at der i Lovforslaget ikke er nogen Begrænsning for de Laan, der kan ydes til Oprettelse af disse Brug, kun dette meget vage Begreb, at Lodderne ikke maa tabe Karakteren af Husmandsbrug. Der kan være meget delte Meninger om, hvornaar en Ejendom er kommet op paa en saadan Størrelse, at den er over Grænsen for et Husmands-brugs Størrelse. Jeg er noget bange for saadan helt at undlade at sætte en Begrænsning der, og jeg tror, Kommissionerne vil være noget vanskeligt stillede, naar de skal sige, hvor Grænsen skal være. Overfor Laansøgere, der muligt vil hævde, at det Husmandsbrug, de vil oprette, ikke vil komme til at overskride Grænsen, vil det ikke være saa rart for Kommissionerne at sige: Jo, det bliver for stort, det maa vi nægte. Jeg vilde derfor have foretrukket, at den højtærede Minister var gaaet den Vej, som vi foreslog i Lænderkommissionen, at sætte det Maksimum, der var i den gamle Lov, som Norm i den nye, dog at der i særegne Tilfælde kunde gaas højere. Der var foreslaaet, at man kunde gaa 1,000 Kr. højere. Det er imidlertid ikke det bestemte Beløb, jeg vil holde paa, der kunde maaske ogsaa tænkes et noget større Beløb, men jeg vil alligevel ønske, at det Spørgsmaal under Sagens videre Behandling maatte kunne tages op til nøjere Overvejelse i et Udvalg, at sætte en Grænse, som Kommissionerne kan have at rette sig efter, for at de ikke i alle Tilfælde skal bestemme, hvor højt de maa gaa, og maaske mange Gange kan blive pressede højere op, end det egentlig er strengt rigtigt. Man kan heller ikke være blind for, som det er sagt af nogle Talere, at kommer vi alt for højt op med Husloddernes Størrelse, til en Værdi af 10,000—12,000 Kr., uden at man bestemt kan sige, at nu kan det ikke længere betragtes som Husmandsbrug, kommer vi op til saa store Ejendomme, at det delvis vil blive en anden Del af Befolkningen end den, hvortil de var bestemt, der faar disse Lodder, saa at vi derved kommer til at forbigaa dem, der

særligt var tænkt paa ved disse Loves Vedtagelse, og som man ogsaa fremdeles ønsker skal komme i Besiddelse af disse Lodder, hvis man da ikke vil stille et ubegrænset Beløb til Raadighed til Udlaan, og det antager jeg dog ikke, man kan.

Selvfølgelig kan der ske Misbrug ved denne Lov. Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) udtalte i Gaar, at det mange Gange gik saadan, at Sælgeren tog Fordelen ved at tage en højere Pris i Tilfælde af Statslaan og skaffe Laansøgeren Midler ved at laane ham dem paa Jorden i Forvejen o. s. v. Ja, naturligvis kan der ske Misbrug paa den Maade. Imidlertid vil jeg sige, at ved de mange Hundrede Statslodder, jeg i sin Tid medvirkede til at faa oprettet, har jeg ikke mærket ret meget til disse Omgaaelser af Loven enten fra Køberens eller Sælgerens Side. Men Misbrug kan selvfølgelig aldrig helt undgaaes.

Jeg vil ogsaa gerne knytte et Par Bemærkninger til det, det ærede Medlem for Skern-Kredsen (Ovesen) i Gaar udtalte angaaende Tillægslaan. Jeg er ikke helt tilfreds med de Bestemmelser om Tillægslaan, der findes baade i den nuværende Lov og i det her foreslaaede. Jeg synes, man maatte kunne gaa en noget anden Vej, som var bedre for Laansøgerne, og jeg vil hævde det samme, som det ærede Medlem gjorde i Gaar, at meget taler for, at en Statshusmand ogsaa kan faa Tillægslaan til Opførelse af Bygninger, uden at han har købt Jord dertil. Det ærede Medlem for Lejre-Kredsen (N. Frederiksen) udtalte i Gaar, at det syntes han ikke saa godt om, at det var ikke rigtigt at gaa til denne Tilladelse. Men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at netop det, han fremhævede, at Pengene mange Gange ikke har kunnet slaa til for Statshusmændene til Oprettelse af Brugene, har bevirket, at de, som netop har ønsket at komme i Besiddelse af en nogenlunde stor Jordlod, har, for at faa Pengene til at slaa til, netop maattet knappe af, mere end ønskeligt var, paa de Bygninger, de vilde opføre paa Lodden, og som Kommissionerne dog ikke har kunnet eller villet sige var utilstrækkelige eller uforsvarlige, fordi de gerne vilde hjælpe Vedkommende saa meget som muligt. Naar det viser sig, at en Landarbejder har købt en nogenlunde stor Jordlod, men maaske paa Grund af manglende Kapital ikke har kunnet opføre Bygninger, der var tilstrækkelige, især naar der ses